

Kmečka trgovina

Kako si je Nemčija pomagala?

Sedanja mednarodna napetost izvira iz nasprotja med vodilnimi tokovi modernega gospodarstva. Do nastopa narodnega socializma v Nemčiji je bil ves svetovni trg skoraj izključno v rokah anglosaških držav. Hitlerjeva Nemčija je hotela to stvar spremeniti sebi v korist. Ker pa ni imela drugih sredstev, si je pomagala tako, da je namerno ustvarila dve plačilni marki: nizko domačo in visoko zunanjo za plačevanje uvoza. Z visoko zunanjo marko je priznala visoke cene kmetijskim državam, predvsem Balkanu. Te seveda takega kupca niso odločile, radi česar so jeli nemški izdelki izpodrivati angleške in ameriške. Dobrodošlo je Nemčiji pri tem tudi oboroževanje, kajti velik del svojega starega orožja na ta način vnovči. Z visoko zunanjo marko je Nemčija zajela podonavski in balkanski trg ter prihaja počasi tudi na južnoameriški trg. Dokler si je Nemčija gospodarsko ovojila samo Podonavje in Balkan, se angleški svet ni zganil. Toda čim je Nemčija šla preko Turčije v Perzijo (Iran) in v arabski svet, so se dvignili Angleži; ko se je pa pojavila v Južni Ameriki, so se zganile Združene države Severne Amerike. Angleži, videč, da jim iz nemške konkurence raste velika nevarnost za bodočnost, so napravili protiofenzivo. Trgovsko so se povezali z Ameriko, Kanado, Francijo itd. Vprašanje je, če bo Nemčija, kos temu ogromnemu gospodarskemu bloku. Kakor kažejo najnovejši znaki, bo podlegla. Ker pa ne bo hotela kar tako podležiti, je zelo verjetno, da bo v sili izzvala vojno. To nasproti blok tudi pričakuje in se zato mrzlično oborožuje.

Cene goveje živine

Volč. Debeli volč so bili najdražji v Kranju, kjer so dosegli 5,75 din kg. Pa tudi v Ljubljani, Brežicah in Zagorju ob Savi so bili po 5,50 din. V Mariboru in Sevnici so bili po 5 din. Slabše rejeni in plemenski volč niso nikjer padli izpod 4 din, v Kranju so se pa plačevali po 5 din.

Bikl. Cena klavnim bikom se ni spremenila. Povprečno se klavni bikl plačujejo po 4 din kg žive vage.

Krave. Prvovrstne krave za plemo in zelo debele za mesarje so v Kranju dosegle 5,25 din, po drugih sejmih se se te vrste krav plačevalo povprečno po 4,50—5 din. Krave za klobasarje so se pa povprečno plačevalo po 3—4 din.

Telca in mladi junčki so bili najdražji v Kranju, kjer so dosegli 5,75 din. Po vseh drugih sejmih se je pa te vrste živina plačevala povprečno po 5—5,50 din kg žive vage.

Teleta so bila v Kranju po 8 din, v Ljubljani tudi po 8 din, v Zagorju ob Savi po 7 din, v Mariboru pa po 5 din kg žive vage.

Svinje

Plemenske. V Mariboru so bile plemenske svinje po 6—7 din. Največ je bilo prodaje po komadu na čez. Tako so bili 5—6 tednov stari pujski po 80—100 din, 7—9 tednov po 130 din, 3—4 mesece 210—320 din, 5—7 mesecev 340 do 450 din, 8—10 mesecev 480—550 din, eno leto stare svinje pa po 730—950 din komad. V Ptujju so bili 6—12 tednov stari prasci po 110—160 din; v Sevnici pa par pujskov, odstavljenih, za rejo pripravnih po 250—350 din. V Brežicah je stal mlad pujske, odstavljen, 80—120 din.

Debele svinje so bile v Kranju po 10—11 din, drugod pa povprečno 9,50—10 din kg žive vage.

Pršutarji so na Gorenjskem dosegli 9,50 din, povprečno so se pa prodajali po 8 din kg.

Krna

Na Kranjskem je seno se vedno po 1 din kg, v Mariboru in okolici se pa plačuje povprečno po 0,65—0,70 din kg. Tudi slama je za okrog 30 par dražja na Kranjskem kot na štajerskem, saj se plačuje v Kranju in Ljubljani povprečno po 0,70—0,75 din kg, dočim v Mariboru samo po 0,40 din kg.

Les

Na ljubljanski lesni borzi so se prodajale posamezne vrste lesa po sledeči ceni (kubičen meter): smrekovi hlodi 130—170 din, brsojavni drogovi 135—160 din, smrekovi hlodi za deske od 16 cm naprej 330—360 din, bukovi hlodi od 30 cm debeline naprej 90—120 din, bukovi hlodi za deske 250—290 din, hrastovi hlodi od 30 cm debeline naprej 200—300 din, hrastovi hlodi za deske 700 din, orehovi plohi 800 din, brestovi plohi 470 do 540 din, javorjivi plohi 500—600 din, jesenov

plohi 800—900 din, lipni plohi 450—550 din, kvadratni meter hrastovih parketov 58—68 din, bukovi parketov 35—45 din; železniški hrastovi pragi, 2,60 m dolgi in 14×25 cm debeli 38—47 din komad, bukovi železniški pragi iste mere 23 do 28 din komad; 100 kg bukovi drv 12—14 din, 100 kg hrastovih drv 9—11 din.

Sejmi

Od 2. do 8. marca bodo sejmi v sledečih krajih: 3. svinjski v Mariboru, v Koprivni-Veliki Dol, Oplotnici, Vranskem in Zabukovju nad Sevnico po živinski in kramarski — 4. bo svinjski v Brežicah, Celju in Trbovljah, v Petrovčah pa živin-

Razgovori z našimi naročniki

Mašna steza. V. J. Odgovor, ki smo ga dali Vašemu sosedu, velja le, ako bi odgovarjale navedbe Vašega sosedu resnici. Ako pa pravite, da ste sosedu le parkrat na prošnjo dovolili pot preko Vašega dvorišča in ako so njegovi predniki v odmenu za to, da ste jih puščali preko dvorišča, vam dajati kaka darila ali pomagali opravljati kaka manjša dela, tedaj sosed ni pripovedoval služnostne pravice hoje preko Vašega dvorišča in ne bo mogel doseči vknjižbe take pravice. Potrebno bi bilo 30 letno izvrševanje brez prošnje, brez sile, javno in v zavesti izvrševanja pravice.

Prošnja za sprejem h graničarjem. F. 2. št. V. To prošnjo je nasloviti na poveljnika graničnih čet v Skoplju. Navedite v njej, da ste odslužili svoj kadroviski rok, da niste stari preko 30 let (ako ste redov ali kaplar), odnosno ne preko 35 let (ako imate višjo šaržo), da ste zdravi in dobrega obnašanja, da se zavezate služiti pri mejni četi najmanj tri leta. Dokumente, ki vse to dokazujejo, pa pošljite, ko jih bodo zahtevali.

Višina davka od travnika in od njive. F. P. Pritožujete se, da morate plačevati od travnika večje davke, nego od njive. Vaša pritožba ni utemeljena. Zemljarina se odmerja procentualno od višine katastrskega čistega donosa. Ta donos je stalno določen po bonitetnih razredih in znaša pri travnikih več nego pri njivah. V prvem bonitetnem razredu znaša donos ene joha njive 16 enot, travnika 23 enot; v drugem razredu njive 13, travnika 17,50; v tretjem njive 10,05, travnika 14; v četrtem njive 7,75, travnika 9; v petem njive 5,75, travnika 6,05; v šestem njive 4,25, travnika 5,25; v sedmem njive 2, travnika 3,80; v osmem njive 1, travnika 1,5. To enoto je treba množiti s 40, nakar dobite višino čistega donosa v dinarjih. Navedene enote veljajo za prvi cenilni distrikt. V drugem cenilnem distriktu so enote manjše, razen tega veljajo za nekatere občine posebne enote. O njih višini lahko poizveste pri pristojni katastrski upravi. Kako se izračuna višina zemljarine, smo pisali pred kratkim na tem mestu.

Kaznovanje lastnika gozda radi posekanja lesa po kupcu. J. C. Prodali ste nekaj smrekovega lesa »pocéza«, pri čemer je kupec sam les posekal in odpeljal. Dovoljenja za izsekavanje niste imeli, marveč ste ga zaprosili šele naknadno. Okrajno načelstvo Vas je kaznovalo na plačilo 400 din in takse. — Res je po zakonu o gozdovih kaznjiv v denarju od 500 do 5000 din, kdor pušča gozd, kakor tudi, kdor seka v gozdu, proglašenu za začasno ali stalno zaščiteno, brez dovolitve do golega. Ali gre v posameznem primeru za puščanje, odnosno sekiranje do golega, odloča izvedenec upravnega oblastva. Očividno je v Vašem primeru šlo za nekaj takega, radi česar ste bili po zakonu kaznovani. Nezanje zakonov namreč ne upravičuje in upravna oblast kazni neče spregledati, ker se boji zloraba, odnosno bi se vsak skidoval na neznanje zakona ter s tem nekaznovano kršil zakonita določila, odnosno preprečil namen, ki ga zakon hoče doseči.

Sin prodal od očeta izgovorjeni gozd. D. J. Ko ste izročili posestvo sinu, ste si pridržali neko gozdno parcelo ter travnik. Notar se je zmotil ter parcelno številko napačno vpisal, odnosno zamenjal številki pridržanega gozda s parcelno številko gozda, ki je pripadal sinu. Sin je gozd prodal, in sicer tistega, ki ste si ga Vi pridržali. Vam ponuja drugi gozd, ki je slabši, bolj oddaljen in nima nikakovega izvosa. — Ker je sin očividno vedel za pomoto, zlasti ako ste v naravi pokazali, kateri gozd ste si pridržali, vam jamči za vso škodo. Lahko zahtevate od njega, da vam oskrbi hasnovanje pravega, odnosno pridržanega



Ogljene ščetke
Dobavlja najhijreje za vse vrste električnih strojev in aparatov
Domača tvriha
IVAN PASPA I SINOVI
Zagreb I. Pretinac 60.

ski in kramarski — 6. bo živinski v Ormožju, M. Soboti in pri Sv. Petru pod Sv. gorami — 7. bo živinski v Ptujju in Verzeju — 8. bo svinjski v Celju, Ptujju in Trbovljah, v Plištajnu pa živinski in kramarski.

gozda. Ako kupec sinu ne bo hotel vrniti kupljenega gozda, odnosno zahteval nezmogljivo kupnino, vam mora sin plačati stroške dražjega prevoza (zaradi večje oddaljenosti) in plačati odškodnino za prisilno pot, ki vam pritiče iz gozda. Plačati vam mora tudi odškodnino za travnik, ki je bil pripisan pridržanemu gozdu.

Sosed izpustil star studenec in presekal vodne žile. J. S. 37 let ste imeli na sosedovem posestvu studenec in vso vodo, sedaj pa je sosed napravil drenažo, izpustil s tem stari studenec, hkrati pa presekal tudi vodne žile ter s tem odvzel vodo mlaki in studencu na Vašem posestvu, tako da ste sedaj brez vode. Ne dovolj, da bi Vi na njegovem posestvu izkopali nov studenec. — Za napravo drenaže bi moral sosed imeti dovoljenje upravne oblasti. Ako je napravil drenažo brez tega dovoljenja, se lahko pritožite na okrajno načelstvo. Pa tudi v primeru, da je imel dovoljenje in je sedaj usahnila voda v Vašem studencu ter mlaki, lahko napravite vlogo na okrajno načelstvo, da stvar uredi. — Ako ste preko 30 let hodili po vodo k sosedovemu studencu javno, brez prošnje in brez sile, ste pripovedovali zadevno služnostno pravico in bi lahko sosed s tožbo prisilili, da vam še nadalje nudi potrebno vodo v dosegljivem obsegu.

Pravilnik o zamenj dolžniških listin z novimi obveznicami. J. Kevc. Dne 2. decembra 1938 ni izšla nikaka nova uredba, marveč je bil le v »Službenih novinah« objavljen navedeni pravilnik. Ta vsebuje nekaj novih važnih določb. Ako zasebni upnik v treh mesecih, ko stopi navedeni pravilnik v veljavo, to je do 2. marca 1939, ne sproži postopka za zamenj dolžniških listin z novimi obveznicami, tedaj bodo posamezni letni obroki počeli teči šele s prihodnjim 1. novembrom po izvršeni zamenj listin. Doslej je veljalo določilo, da mora plačati dolžnik zasebnemu upniku po zamenjavi stare dolžniške listine z novo vse dotledaj zapadle anuitete. — Če porok ali solidarni dolžnik nove obveznice neče podpisati, je upnik upravičen takoj iztirjati vse terjateve, vsakakor znižano po uredbi, od poroka ali solidarnega dolžnika, ki obveznice ni podpisal, če je umrl pa iz njegove zapuščine. O sprih zaradi znižbe dolga, stroškov in obresti odločajo okrajna sodišča v nepravnem postopku, ako ne pride do sporazuma med strankama samima ali pred občinskimi oblastvom.

Oče zapravlja, noče ničesar zapustiti sinu. F. K. Imate 78 let starega očeta ter 76 let staro mater. Do svoje poroke ste delali na domačem posestvu, po poroki pa še tudi hodite delat hkratu z ženo in svojimi otroci. Vaš oče troši denar po gostilnah ter pravi, da vam ne bo ničesar dal, odnosno zapustil, marveč vse prodal. Ste edini sin in niste dosegli še ničesar dobili od staršev. — Oče lahko svobodno razpolaga s svojim premoženjem in bi sodišče nastopilo le v primeru, ako bi oče tako zapravljal ali pijančeval, da bi spravil s tem v nevarnost stiske sebe in ženo. Ako pa zapravljanje, odnosno pijančevanje ni doseglo takih mer, da bi povzročilo navedeno nevarnost, ne boste mogli zaenkrat ničesar ukreniti. Ako bi oče posestvo prodal, česar ne bi mogli preprečiti, boste pač podedovali kupnino. Pritiče vam pelovica zapuščine kot nujni dedni delež, ako pa oče ne bi napravil testamenta, pa cela zapuščina.

Sosedu brani staro cesto. A. B. Preko 35 let ste Vi, odnosno Vaši posestni predniki v primeru potrebe vozili preko posestva sosedov, ne da bi kdaj prosili za zadevno dovoljenje. Sedaj pa sta začela sosedu vam cesto prepovedovati in zahtevata, da naj opravite kake dnine, kadar bi vozili preko njunega posestva. — Ako sta res